

Ørretjakt på Akershus' tak

Kast kammen og klokka og bli med på fisketur i dypet av Hurdals skoger – like nord for Oslo.

Tekst og foto:
Morten Borgenvik Stensaker

Herlig, herlig! Noe godt venter meg; fiske, ro og stillhet. Fjellstøvlene knytes, en fullstappet sekk snøres og fiskestengene er med. Noe av dagenes vante travelhet slipper straks taket da jeg følger stien opp fra Fjellsjøen mot Bjønnåstjern som ligger 687 meter over havet.

Sola har gått ned da jeg passerer Abbortjern (677 moh.) – det er midnatt. Ikke et vindpust. Som et stort, svart speil ligger vannet der i

foten av Fjellsjøkampen (812 moh.), Akershus høyeste punkt. Myra surkler lett da jeg trækker videre. Storlommens særegne skrik kler nattas stillhet. Framme ved gapahuken Bjønnbua forstår jeg at jeg ikke er alene. På andre siden vika ligger et telt, men derfra er det helt knyst.

FØRSTEREISGUTTER

– Pappa, pappa, du må komme, jeg har'n. Abbor!, lyder en guttestemme neste morgen. Straks fisken er lan-

Fin ørret i Bjønnåstjern

Bjønnåstjern:
Det var ikke bare Knut Harald Bergem som smilte bredt da ørreten lå i håvnettet!

Fin stekeørret:
Ørreten i Fjellsjøen var ikke så stor, men var av fin kvalitet.

det stikker jeg bortom mine naboer. Jonatan og faren Robert Lynum, fra Oslo, er på sin første fisketur i Hurdal. Inn til nå har Oslomarka vært deres fiskeområde. Fire ørreter fra Bjønnåstjern har de fått og fortært. Resepten har vært mark og dupp og sluk.

Jonatan har hatt det enkleste fiskeutstyret, men det er han som har fått mest fisk, betyr senior med et smil.

- Kommer dere tilbake?
- Garantert! Dette har vært en topp

tur, men neste gang skal vi ha skikkelig fottøy. Joggesko og myr er en lei kombinasjon, smiler far og sønn.

Bjønnåstjern ligger på min side av vannet som et livløst speil. På motsatt side, i skyggen av Bjønnåsen (825 moh.), er derimot fisken oppe og vaker. Området må prøves, for kjentmann Jørgen Rognstad kommer. En feit ørret under minstemålet (25 cm) får friheten tilbake, mens den neste får bli med steikepanna, sammen med en akseptabel abbor.

FISKETIPS FRA EN KJENTMANN

Jørgen kommer til Bjønnbua til avtalt tid. Å møte lokale fiskere som villig byr på sine erfaringer og tips fra «sitt rike» gir mulighet for å framby leserne håndfaste fisketips fra området.

Jørgen ønsker alle fiskere som kommer hit riktig god tur, men han ber innstendig om to ting: Å ikke etterlate seg noe, og ikke hogge trær - døde eller levende!

Fjellsjøkampen naturreservat

Reservatet ble opprettet i 1983. Her er det mulig å oppleve tilnærmet urskog av gran, altså naturskog hvor en finner trær i alle aldre og døde trær i alle nedbrytningsfaser.

I 2008 ble reservatet utvidet til å bli over 5 km². Det strekker seg nå nordover til Østre Toten i Oppland, hvor vi finner Bjønnåsen (825 moh.). I sørøstlig del av området rager Fjellsjøkampen (812 moh.), Akershus høyeste punkt. Fra utkikkstårnet her er utsynet vidt mot Rondane og østlige deler av Jotunheimen og sentrale deler av Østlandet. Det går egen sti opp hit. Kilde: Bl.a. NINA, Rapport 152

I Bjønnåsen fiskeområde finner vi Fjellsjøen, Bjørtomtjern, Bjønnåstjern, Midttjern, Abbotjern, Rødsteinstjern, Daltjern og Høversjøen. Alle huser ørret, abbor og ørekyte. Ørret på 4–5 hg er ikke uvanlig å få. Bortsett fra Høversjøen tilhører vanene Gjødingelvdassdraget, som via Gjødingelva munner ut i den store Hurdalsjøen, forteller Jørgen, som er aktiv i fiskestellgruppa i Hurdal JFF.

– Noen stalltips?

– Når maurklekkinga er i gang er det tjohei for oss fiskere. Klekkinga starter i medio juni, men jeg presiserer at våren jo som kjent kan komme to uker for sent, eller for tidlig. Spinneren Blue Fox, nr. 2 eller 3 – i blankt og blått, er mitt førstevalg. Mine favorittvann er Abbotjern, som vi kaller «Abborputten» og Rødsteinstjern (684 moh.). I Bjønnåstjern har jeg fått ørret på 7,5 hg og abbor på 6 hg. I Abbotjern har jeg fått litt større ørret, mens Midttjern (687 moh.) har bydd på noe mindre fisk, røper Jørgen.

Helt fra barndommen av har

Velstand:
To netter i gapahuken Bjønnbua, ved Bjønnåstjern, var toppen av lykke for reporteren. En tilsvarende gapahuk ligger på sørsiden av Fjellsjøen.

Overnatt i gapahuk!

«Når maurklekkinga er i gang, er det tjohei for oss fiskere.»

Fjellsjøen betyr noe helt eget for hurdølingen. Her er mye fisk på et par hundre gram, men det slenger av og til ørret på kiloen. Jørgens pers herfra veide 1,6 kg.

Ser vi litt utenfor området vi er i, framhever Jørgen Skrukkelisjøen (329 moh.) som en meget familievennlig sjø. Her er mye småørret og sjøen er lett tilgjengelig fra FV180. Selv om ørreten her stort sett er i steikefisk-størrelse, finnes det fisk på mer enn kiloen. Et par uker forut ble det tatt en abbor her på 1,4 kg. På seinvinteren 2015 tok hurdølingen Espen Knai en ørret i Skrukkelisjøen under isfiske. Mark ble brukt som agn og ørreten veide 1,2 kg. Den hadde rosa kjøttfarge og en ganske stor fisk i magen, sannsynligvis en artsfrende, tror Knai.

HARVEFISKE SOM TERAPI

Mens fiskepraten går, forteller Jørgen at han er en innbitt harvefisker. Han tilhører altså en utdøende rase blant sportsfiskerne. At det som tidligere var en sterk tradisjon flere steder på Østlandet holder på å forsvinne er trist! Harvefiske på mørke høstkvelder byr ikke bare på mye spenning og en annerledes kontakt med naturen. Metoden er også kjent for å kunne gi de store ørretene når disse i ly av mørket søker inn mot land for å jakte.

– Ikke alle kjenner til dette fisket. Forklar?

– Kort fortalt går det ut på å stripe en stor marktugge i vannoverflaten når det er bekmørkt. Faktisk bør det være så mørkt at du knapt skimter

hendene framfor deg. Et det dusk-regn, mildt og litt bris er det ideelt. Før var det vanlig å bruke langstang. I dag velger de fleste – inkludert meg selv – å bruke lettspinnutstyr. Harvefiske betyr for meg et utpreget høstfiske i forkant av elgjakta, men jeg vet det er de som harver om våren. Dette er den fineste terapi jeg kan tenke meg. Ørretfiske oppleves på en helt annen måte når det er bekmørkt. Jeg skal si at jeg skvetter når en ørret slår etter markklysa, kanskje rett framfor beina mine. Da er det helt avgjørende å straks senke stanga og slippe ut snøre, slik at ørreten ikke merker motstand. Deretter teller jeg sakte til ti mens jeg passer på å mate ut snøre. Hjertet slår nå raskere. I det jeg løfter stanga for å gi tilslag, har jeg ofte ingen

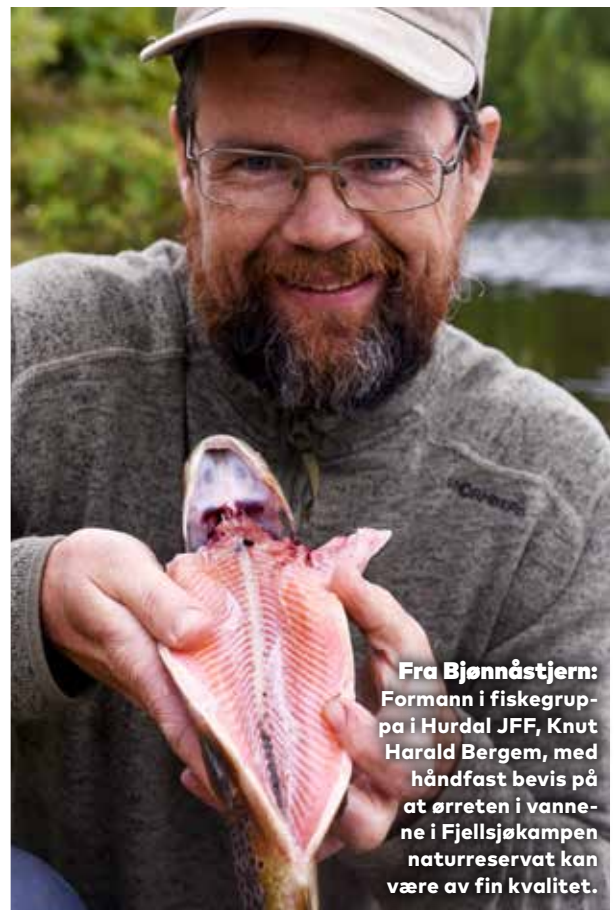
anelse om fisken kan ha spyttet ut agnet. I det jeg oppdager at jeg har kontakt med fisken, farer en tanke gjennom hodet: Hvor stor er'n? Kjøring og landing av fisk i stupmørke er det ultimate høydepunkt.

Sola steiker og luften står stille da Jørgen må hjem til familien. Vi avtaler å møtes til høsten for å lage en temaartikkel om harvefiske. Vårt mål er å blåse litt nytt liv i en usigelig spennende sportsfisketradisjon.

LØRDAGSKVELD VED ABBORTJERN

Kveld og igjen alene ved Bjønnbua. En flaggspetts lette tromming på ei tørrgran og en svak dur fra fly til eller fra Gardermoen er all lyd.

Av fugler noterte jeg sist jeg var her; lirype, ringdue, rugde, lavskri-

Fra Bjønnåstjern: Formann i fiskegruppa i Hurdal JFF, Knut Harald Bergem, med håndfast bevis på at ørreten i vannene i Fjellsjøekampen naturreservat kan være av fin kvalitet.

Abbortjern: Sett deg ned med markstanga og se på duppen mens du tenker over livets viderverdigheter ...

« Ved Haugnes: For første gang besøkte Trond Borgen Hurdalsjøen, med stort hell. »

ke og orrhane. Mulighetene for å høre/se flaggspekk, svartspett, ravn, nøtteskrike er gode. Kanskje dukker tretåspetten opp? Gammel granskog er jo dens domene. Kommer en elg ned til vannkanten for å drikke, eller spise saftige vannplanter i kveld? I så fall ikke noe rart da elgbestanden i Hurdal skal være god.

Målet for kvelden er todelte: Å fiske Abbotjenn rundt for å få en fotogen ørret – den jeg har drømt om lenge – og å lete etter huldrestry. Denne nokså sjeldne lavarten lever på grankvister og er en av indikatorartene for naturskog, eller urskog. Gran er helt klart det dominerende treslaget i området. Ellers finnes dunbjørk, rogn, osp, selje og vier, mens furu er fraværende. Årlig midlere nedbør er drøyt 1000 mm, noe som er over gjennomsnittet i Akershus. Snømengden kan bli stor her oppe, og isen på vannene kan ligge lenge. Gran trives utmerket i et slikt fuktig og kjølig miljø. Bjørn Bjørtomt på Bjørtomt gård, Akershus høyestliggende gårdsbruk (569 moh.), kunne fortelle følgende om våren 2015: «17. mai var det nysnø i høyden. Den 24. mai lå det fortsatt full is på Midttjern. Det var en usedvanlig kald vår.»

Lykketreff på Hurdalsjøen

Lite snø på isen, passe tjukk is og en lav morgensol som gnistrer. En perfekt dag for å jakte på storabboren i Hurdalsjøen (176-173 moh.).

Vi er i området utenfor Haugnes Camping, altså helt nord og på østsiden av Hurdalsjøen. Gutta jeg følger, Inge Nilsen, Atle Knapp og Trond Borge er godt over snittet interesserte sportsfiskere.

– Den 32 km lange og 59 m dype innsjøen byr sjelden på de store abborfangstene. Fisken veier oftest 200 til 400 g, men kilosfisk er høyst oppnåelig. Min største i år veide 1,2 kg og var 43 cm lang. Den ble tatt med balansepilke på 10 meters dyp, forteller Atle.

I Hurdalsjøen er det registrert 13 fiskearter – et komplekst økosystem med andre ord. Gjedde, mort og abbor er vanligst å få på kroken. Storørretstammen her byr

på fisk opp mot 12 kg. Om det er sik eller krøkle som er den viktigste byttefisken, er det vel ingen som vet. I sjøen finnes to typer sik: Siksilda lever pelagisk, mens grunnsiken søker næring i strandsonen. Norgesrekord for krøkle er herfra. Fisken ble tatt av Stein Engebråten i 2005 og veide 0,064 kg.

Atle og Inge er veldig enige i at det er viktig å finne «dagens dyp». Dette kan variere mye. En grei grunnregel er å starte på 10 meter. Gir ikke det resultater, bør en prøve grunnere, eller ned mot 20 meter. Å lete etter skrenter og topper på bunnen – de små variasjonene som kan utgjøre den store forskjellen – blir aldri feil. Oftest tar abbor helt nede ved bunnen. Å dunke pilken et par ganger her – etter nedslippet – kan trigge fisken. Noen ganger kan raske bevegelser med

stikka vekke abbores jaktinstinkt, mens det for den neste kan være de rolige bevegelsene som er resepten.

– Vi bruker helst balansepilker på 7–8 cm. Skarpe farger i blått og grønt har fungert bra. Å tenke utradisjonelt er ofte ikke dumt, forteller Inge. Sola har kommet høyt på himmelen da Trond varsler om fisk. Straks abborer ligger gispennende på isen kommer det store smilet fra Trond.

– Jeg har vært med på mangt og mye av fiske gjennom livet. Mange fisketurer i utlandet har det også blitt, men denne fisken blir veldig spesiell for meg, forteller Trond og henter fram vekta. Den viser 1,2 kg.

Vil du vite mer om Hurdalvassdraget: huvo.no

Tankene mine har mange en gang trukket meg til Abbotjern. Forklaringen er enkel, her er vakkert og jeg har en fornemmelse om at det er mulig å få en ekstra grov ørret her. Her finnes langgrunne områder med siv hvor det er vanskelig å fiske, men tar du beina fatt, vil du finne fine fiskeplasser her og der rundt vannet, enten du vil fiske med dupp og mark, sluk eller spinner. Etter å ha ruslet halve vannet rundt, går jeg inn i den storvokste granskogen. Her finner jeg det som kan være huldrestry. Mitt håndfaste bevis på at fisketuren ikke foregår i en industriskog, men gammelskog – omtrent slik naturen selv har formet den. Min jakt etter grovfisken fortsetter. Etter å ha fisket vannet rundt kan jeg notere: En liten ørret og en pen abbor – på spinner.

AKTIV FISKEKULTIVERING

Formann i fiskegruppa i Hurdal JFF (HJFF), Knut Harald Bergem kommer neste dag for å informere om arbeidet foreningen driver.

– Totalt slippes hvert år rundt 500 ørret i noen av de 30 vannene vi forvalter for grunneieren, Mathiesen Eidsvold Værk. For Bjønnåsen alene ble det i år sluppet rundt 250 ørret, de fleste ettåringer, men også noe toårig fisk. pH og alkalitet har blitt så bra at behovet for kalking nesten er over, forteller Bergem.

I de fleste vannene til HJFF er det ørret, abbor og ørekyte. Vannene på Minneåsen huser abbor, ørret, gjedde og mort. Hurdalselva/Høverelva har en god bestand av storørret på opptil 5–6 kg. Beste tid her er på ettersommeren, når det er bra med vann i elva og fram mot sesongslutt den 15. september.

Knut Haralds tid denne dagen er knapp, men han vil likevel gjøre noen kast med slukstanga. Været har i løpet av samtalen vår endret seg merkbart. Fra nord kommer en lett bris, det har skyet til og temperaturen har sunket. Kan værskiftet kan ha vekket ørreten?, spør vi.

Knut Harald monterer en 12 g Atomsilda i svart og fluor rød. Han lar sluken synke litt før han henter den inn hurtig og rykkvis, nettopp slik jeg tidligere har sett durkdrevne ørretfiskere gjøre det. Ti kast senere står stanga hans i en skikkelig fin bue. I siste hekta ordner han mitt bevis for at området huser fin ørret. Kanskje bildet av den er hva som skal til for at du legger neste fisketur til Hurdals grønne fell av granskog? ■

fiske@egmont.com

Nøyere kartlagt:
Mange spørsmål er knyttet til Hurdalsjøen, deriblant fiske-sammensetningen. Som et ledd i vannforeskriften er det gjort en omfattende kartlegging av miljøtilstanden i Hurdalsjøen, ved å undersøke ulike fiskearter og mengder.
Les mer: huvo.no

Jørgen Rognstad:
I langt over en mannsalder har hurdølingen Jørgen Rognstad fisket i Hurdals mange vann. Her med ørret fra et av hans «hjemvann».

Tips

Hurdal kommune, med sine snaut 3000 innbyggere, ligger helt nord i Akershus på grensen mot Oppland. En grankogle kler kommunevåpenet.

Atkomst:

Fra Oslo følger du RV120 nordover langs Hurdalsjøen. Ved Hurdal tar du inn på RV 180. Etter noen kilometer står det skilt mot Fjellsjøkampen, hvor du svinger av. Privat skogsbilvei inn til bom ved Gjødingseter. SMS-bomavgift.

Bomnøkkel:

Gir mulighet til å kjøre inn til Fjellsjøen. Kan leies hos Yx Hurdal, tlf. 63 98 73 64. Døgnleie kr 60,-.

Fiskekort:

Weekendkort (2 dager) kr 50 uke kr 100 og sesong kr 250.

Kjøpes hos inatur.no, SMS (oppslag om dette ved bommen på vei inn til Fjellsjøen) og Yx i Hurdal, tlf. 63 98 73 64. Spør her etter folderen Fiskeguide, Hurdal JFF.

Fredningstid:

16.09–31.10. Minstemål for ørret er 25 cm. I Hurdalselva: 30 cm.

Hurdal JFF:

Knut Harald Bergem, mob 97145354/
kharal-b@online.no
HJFF har egen hjemmeside og er på Facebook.

Båndtvang:

Utmarka brukes aktivt som saubeite.

Kartverk:

Totenåsen, 2701–Turkart 1:50.000, nordeca.no

Annet:

Mobildekning i naturreservatet er dårlig/ingen.

Hurdal betyr etymologisk; «dal med mye stein».